संस्कृत वार्ता:

दिनाङ्क :- 07.10.2026 सायम् - 06:20

आदौ मुख्यवार्ता:

- नागरिक-समस्यानां स्थायी-समाधानमेव शासनस्य परमं लक्ष्यम्। 'विकसित-भारत-सङ्कल्प-सभायाम्' प्रधानमन्त्रिणः उद्बोधनम्।
- युव-शक्तिः समाश्रित्य वर्धताम् भारत- अफ्रिका देशयोः हितम् इति विदेश मन्त्री डॉ. एस. जयशङ्करः।
- आर-बी-आई संस्थया रेपो-अनुपातः पंच दशांश पंच शून्यं प्रतिशतं यावत् वर्धितः। अस्मिन् वर्षे विकास-अनुपातः सप्त दशांशैकप्रतिशतं भवितुम् अनुमानम्।
- जलवायु-रक्षणाय पेरिस-संधेः तीव्र-कार्यान्वयनम् अत्यंतम् आवश्यकम् । फिजी-गोष्ठ्याम् भारतस्य स्पष्ट-सन्देशः।
- रसायन-क्षेत्रे अभूतपूर्व-शोधाभ्यां फ्रान्स-जापान-देशयोः वैज्ञानिकाभ्यां नोबेल-पुरस्कारः उद्घोषितः।

पीएम-विकसित भारत

नवदेहल्याम् अद्य विकसित-भारत-सङ्कल्प-सभाम् सम्बोधयन् प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्रमोदी अब्रवीत् यत् दूरदर्शिन्या नीत्या कठोर-परिश्रमेण च भारतं सप्तचत्वारिंशदधिकद्विसहस्र तमे वर्षे विकसित-राष्ट्रस्य स्वकीयं स्वप्नं अवश्यमेव पूर्णं विधास्यति। वर्तमान-शासनस्य नीतयः सर्व-नागरिकाणां समस्यानां समाधाने केन्द्रीकृताः सन्ति।

प्रधानमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् पुरा यत् भारतं नीतिगत-शिथिलतायाः कृते चर्च्यते स्म, तत् अद्य स्वकीयायाः वर्धमान-शक्तेः दृढतायाः च कृते जगति विश्रुतम् अस्ति।

गतेषु द्वादशवर्षेषु देशस्य स्थितिः सर्वथा परिवर्तिता। पूर्वतनस्य आयात-निर्भरता-युगस्य स्थाने अद्य भारतम् उत्पादन-सामर्थ्येन निर्यात-क्षेत्रे नूतन-कीर्तिमानानि रचयति।

तेन सविशेषं संसूचितं यत् पंचविंशत्यधिकद्विसहस्रतः पंचविंशत्यधिकद्विसहस्रपर्यन्तं स्वतन्त्रतायाः अनन्तरं कृषि-क्षेत्रे उच्चतमस्य अनवरत-विकासस्य साक्षी-भूतम् आसीत्। प्रधानमन्त्रिणा सबलं उक्तं यत् ईदृशं युगान्तरकारी परिवर्तनं तदैव सम्भवति, यदा सङ्कल्पः सुस्पष्टः, नीतयः च सुनिश्चिताः भवन्ति।

प्रधानमन्त्रिणा प्रोक्तं यत् अयं समयः भारताय बृहत्तमानां लक्ष्याणां निर्धारणाय अतीव अनुकूलः अस्ति। स्वकीयां समग्राम् अपि राजनैतिक-यात्रां देशवासीनाम् अनन्य-विश्वासाय समर्पयन् श्रीमोदी अवोचत् यत् वर्तमान-शासनस्य नीतयः सर्व-नागरिकाणां समस्यानां स्थायी-समाधाने केन्द्रीकृताः सन्ति।

भारत-स्विट्जरल्याण्ड

भारत-स्विट्जरल्याण्ड-देशयोः द्विपक्षीय-वार्तायां अङ्कीय-प्रौद्योगिकी, नवीन-ऊर्जा, आर्थिक-विकास-क्षेत्रेषु च गम्भीरा विचारविनिमयप्रक्रिया सम्पन्ना। उभयोः देशयोः प्रतिनिधिभ्याम् अनुसन्धान-नवाचार-क्षेत्रयोः सहयोगाय प्रलेखेषु हस्ताक्षराणि विहितानि।

अस्याः गोष्ठ्याः मुख्यम् उद्देश्यं द्विपक्षीय-व्यापार-वर्धनम्, स्वच्छ-प्रौद्योगिक्याः आदान-प्रदानम्, उभयोः राष्ट्रयोः आर्थिक-सम्बन्धानां नूतन-शिखराणां प्रति नयनञ्च अस्ति।

आरबीआई

जागतिक-भू-राजनीतिक-अनिश्चिततानां मध्ये वर्धमानायाः मुद्रास्फीतेः नियन्त्रणाय भारतीय-रिजर्व-ब्याङ्केन (RBI) प्रायः सार्ध-त्रिवर्षानन्तरम् अद्य मुख्य-नीतिगत-अनुपातः पञ्चविंशति-आधाराङ्कैः संवर्धितः, येन सः पञ्च-दशांश-पञ्चप्रतिशतं प्राप्तः। द्वैमासिक-मौद्रिक-नीतेः घोषणाम् कुर्वन् रिजर्व-वित्तकोषस्य गवर्नर संजय-मल्होत्रा अवोचत् यत् मौद्रिक-नीति-समित्या सर्वसम्मत्या नीतिगत-रेपो-अनुपातस्य पञ्चविंशतिः आधाराङ्कैः संवर्धनस्य निर्णयः गृहीतः।

रिजर्व-वित्तकोषेण वर्तमान-वित्तवर्षाय वास्तविक-सकल-स्वदेशीयोत्पादस्य वृद्ध्यनुपातः सप्तदशांशैक-प्रतिशतं भविष्यतीति अनुमानितम्।

राहुल-आकाशवाणी

दिल्ली-आरक्षिदलेन काङ्ग्रेस-नेतृभ्यां राहुल-गान्धी-प्रियङ्का-गान्धी-वाड्राभ्यां विरुद्धम् अनधिकार-प्रवेशारोपे प्रथम-सूचना-प्रतिवेदनं पञ्जीकृतम्। एषः अभियोगः ह्यः विहिते विरोध-प्रदर्शने नवदिल्ल्यां स्थिते आकाशवाणी-भवने अनाधिकृत-प्रवेशाय कृतः। इदम् अभियोग-पत्रं संसद्-मार्ग-आरक्षि-स्थाने सम्बद्ध-धारासु पञ्जीकृत्य अन्वेषणं प्रारब्धम्। अवधेयमिदं वर्तते यत् ह्यः विपक्षीय-इण्डिया-गठबन्धनस्य अनेकैः संसद्-सदस्यैः संसदः मकर-द्वारात् निर्वाचन-आयोगस्य मुख्यालयं यावत् प्रतिषेध-यात्रायाः आह्वानं कृतम् आसीत्। काङ्ग्रेस-नेतुः राहुल-गान्धिनः नेतृत्वे प्रचलन्ती इयं यात्रा आकाशवाणी-भवनस्य निकटे आरक्षि-दलेन स्थगिता। तदनन्तरं काङ्ग्रेस-नेतारः आकाशवाणी-भवने प्रविश्य तत्र उपवेशन-प्रतिषेधं कृतवन्तः।

भारत-फिजी

फिजी-देशे आयोजितायां प्री-कॉप-31 इति पूर्व-सम्मेलनोपवेशने भारतेन सुदृढ-जलवायु-कार्याचरणाय अथ च पेरिस्-सन्धेः तीव्र-कार्यान्वयनाय सबलम् आह्वानं विहितम्। केन्द्रीय-पर्यावरण-वन-जलवायुपरिवर्तन-मन्त्रिणा भूपेन्द्र-यादवेन प्रतिपादितं यत् वैश्विक-तापमान-वृद्धिं एक-दशांश-पञ्च अंश-सेल्सियससमितं यावत् सीमितं कर्तुं पारस्परिक-अवबोधे विद्यमानानां भेदानां निवारणम्, पूर्व-प्रतिबद्धतानां पूर्तिः अथ च लक्ष्य-प्राप्तये प्रगतेः द्रुतीकरणम् अनिवार्यं वर्तते। सत्रं सम्बोधयन् श्रीयादवेन सामर्थ्य-निर्माणस्य अथ च कार्यान्वयन-साधनानां समुचित-उपलब्धतायाः आवश्यकता प्रतिपादिता। सः उच्च-प्रभावोत्पादक-जलवायु-शमनस्य , व्यापक-अनुकूलनस्य सहैव जलवायु-वित्तस्य अन्य-संसाधनानां च प्रभावी-वितरणस्य मूर्तरूपाणि उदाहरणानि प्रस्तोतुं विश्व-समुदायम् आहूतवान्।

नोबेल-पुरस्कार:

षड्विंशत्युत्तरद्विसहस्रतमवर्षस्य प्रतिष्ठास्पदः रसायनशास्त्र-नोबेल-पुरस्कारः फ्रान्स-देशस्य उद्भट-रसायनशास्त्रज्ञाय हेन्री बी. कागन् महोदयाय तथा जापान-देशस्य विद्वद्-वराय केन्सो सोआई महोदयाय च संयुक्त-रूपेण समर्प्यते।

'स्वीडिश-संस्थया संसूचितं यत् एताभ्यां वैज्ञानिकाभ्यां रसायनशास्त्रे अभूतपूर्वाः शोधाः कृताः। प्रकृतौ अणु-संरचनायाः पुरातनं रहस्यम् अनयोः शोधेन स्पष्टम् अभवत्। उभावपि एतौ पुरस्कारेण सह द्वादश मिलियन स्वीडिश-क्रोनर-राशिं समान-रूपेण प्राप्स्यतः।

ऋतुविभागः

भारतीय-ऋतु-विज्ञानेन नागालैण्ड-मणिपुर-मिजोरम-त्रिपुराणां कतिचित् स्थलेषु अद्य अतिवृष्टेः पूर्वानुमानं व्यञ्जितम् ।

।। इति वार्ता: ।।